

FACTSHEET ARBEIDSMARKTREGIO ZWOLLE

Agro en food

COLOFON

Uitgave

Etil B.V.

Datum

November 2020

Auteur

Arbeidsmarkt en Onderwijs

Adresgegevens

Etil research group

Arendstraat 10

6135 KT Sittard

Telefoon 043 350 6280

www.etil.nl

arbeidsmarktinzicht@etil.nl

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
KENMERKEN WERKENDEN IN DE SECTOR AGRO EN FOOD	6
ARBEIDSMARKTSPANNING.....	12
SPANNINGSINDICATOR IN DE SECTOR AGRO EN FOOD.....	13
VACATURES IN DE SECTOR AGRO EN FOOD.....	15
DEELNAME OPLEIDINGEN	16
ONBENUT ARBEIDSPOTENTIEEL	17
Appendix A – SBI-subsectoren	20

BELANGRIJKSTE INZICHTEN

- Verkoopmedewerkers detailhandel* vormen de grootste beroepsgroep binnen de Agro en food sector in arbeidsmarktregio Zwolle. Op de tweede en plek staan de *laders, lossers en vakkenvullers* en *veetelers*.
- Tot nu toe blijft de arbeidsmarkt voor Agro en food in arbeidsmarktregio Zwolle stabiel, met een arbeidsmarktspanning in de categorie 'gemiddeld'.
- Werkenden in de sector zijn relatief wat jonger en lager opgeleid, en werken vaker met flexibele contracten.
- Het aantal mbo-studenten in voor de sector relevante opleidingen, daalt sinds 2015 licht.

INLEIDING

In deze factsheet besteden we aandacht aan ontwikkelingen binnen de sector Agro & Food, een van de speerpuntsectoren van arbeidsmarktregio Zwolle. In arbeidsmarktregio Zwolle werken verhoudingsgewijs beduidend meer mensen in deze sector dan landelijk gezien, wat het belang van de sector voor arbeidsmarktregio Zwolle verder onderstreept¹. De komst van de coronacrisis zal echter een sterke rem vormen op de groei van de sector. Zo voorziet de Rabobank, afhankelijk van de subsector, omzetsdalingen van tot wel 10% in het vierde kwartaal van 2020, ten opzichte van hetzelfde kwartaal in 2019².

In deze factsheet zien we ook dat de arbeidsmarkt in de sector Agro en food relatief in balans is. De arbeidsmarktspanning wordt gekenmerkt als “gemiddeld”. Ook lijkt de impact van de coronacrisis op deze sector vooralsnog redelijk beperkt.

Gezien de plotselinge omslag in de sector als gevolg van het coronavirus, is er grote behoefte aan cijfers én een analyse van de belangrijkste trends en ontwikkelingen die de arbeidsmarkt van Agro en food beïnvloeden. Actuele, onderbouwde informatie is een absolute voorwaarde om effectief te kunnen reageren en anticiperen. Deze sectorale factsheet levert hieraan een belangrijke bijdrage.

Toelichting factsheet

Het is van belang om te onthouden dat Agro & Food geen standaardsector is binnen de SBI-indeling van sectoren. Daarom hebben wij deze samengesteld vanuit het laagste niveau van SBI-subsectoren. Welke subsectoren dit zijn, kunt u lezen in appendix A. Daarnaast staat bij grafieken die sectoren of beroepsgroepen omschrijven, dikwijls het label ‘Totaal’. Deze categorie omvat alle mogelijke sectoren of beroepsgroepen. In het geval van beroepsgroepen betekent dit dus dat deze categorie niet beperkt is tot de beroepsgroepen die in de grafiek getoond worden.

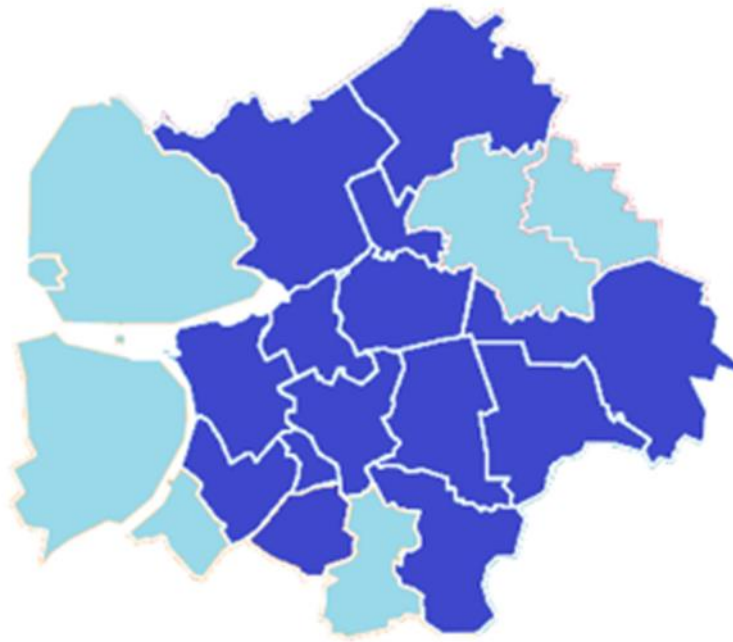
In deze factsheet komen ontwikkelingen aan bod die te maken hebben met de arbeidsmarkt voor Agro & Food in de arbeidsmarktregio Zwolle. De arbeidsmarktregio Zwolle (13 gemeenten) vormt de kern van economische regio Zwolle (22 gemeenten) en de resultaten zijn om deze reden in bepaalde mate ook van toepassing op de economische regio Zwolle (Regio Zwolle).

Hoewel deze factsheet al een uitgebreid beeld schetst van de sector, kunt u op onze coronamonitor (www.arbeidsmarktinzicht.nl/coronamonitor) nog meer actuele informatie vinden omtrent de impact van de coronacrisis op sectoren, de regionale economie en -arbeidsmarkt.

¹ Arbeidsmarktregio Zwolle congres 2019, https://regiozwolle.info/wp-content/uploads/2019/12/METR5695_Regio-Zwolle-MONITOR_2019_v6_LOWRES.pdf

² Rabobank, Coronacrisis leidt tot sterk lagere omzetten in land- en tuinbouw én foodservice: <https://www.rabobank.nl/bedrijven/cijfers-en-trends/coronacrisis/coronacrisis-treft-food-en-agri/>

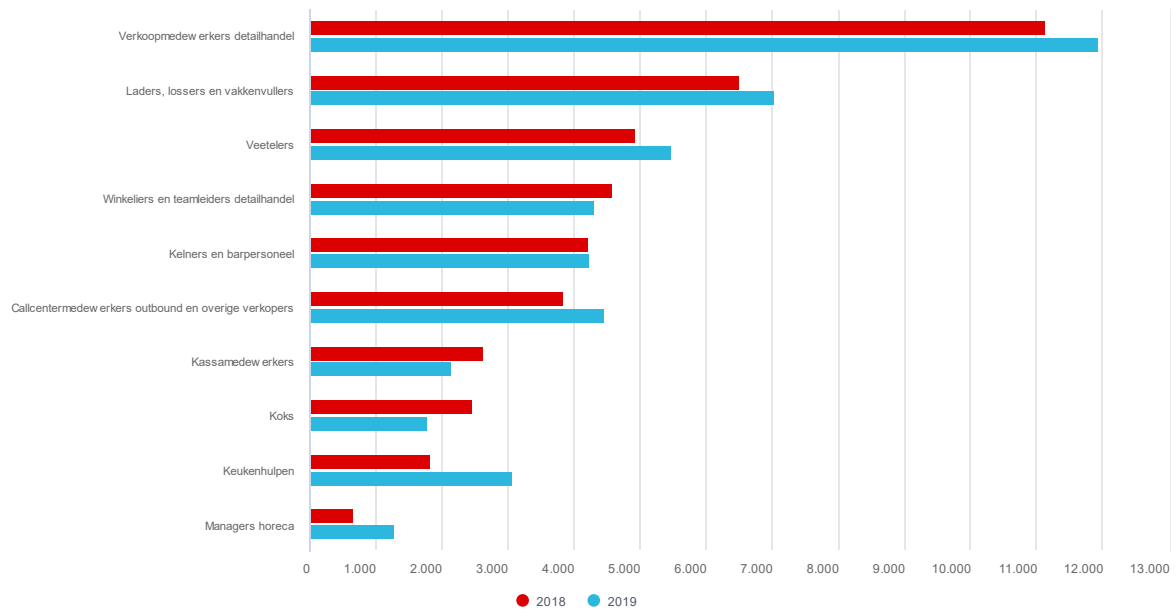
Figuur 1 Arbeidsmarktregio Zwolle (donkerblauw) en economische regio Zwolle, ook bekend als Regio Zwolle (lichtblauw)

KENMERKEN WERKENDEN IN DE SECTOR AGRO EN FOOD

Van de werkenden in Agro en food zijn een aantal kenmerken bekend, zoals beroepsgroep, leeftijdsverdeling, opleidingsniveau en het aantal uren volgens contract. In de figuren 2 t/m 6.2 zullen we voor deze vier kenmerken de actuele stand van zaken, trends en ontwikkelingen bespreken voor arbeidsmarktregio Zwolle in relatie tot het Nederlands gemiddelde.

Figuur 2 Werkenden in Agro en food naar beroepsgroep, arbeidsmarktregio Zwolle

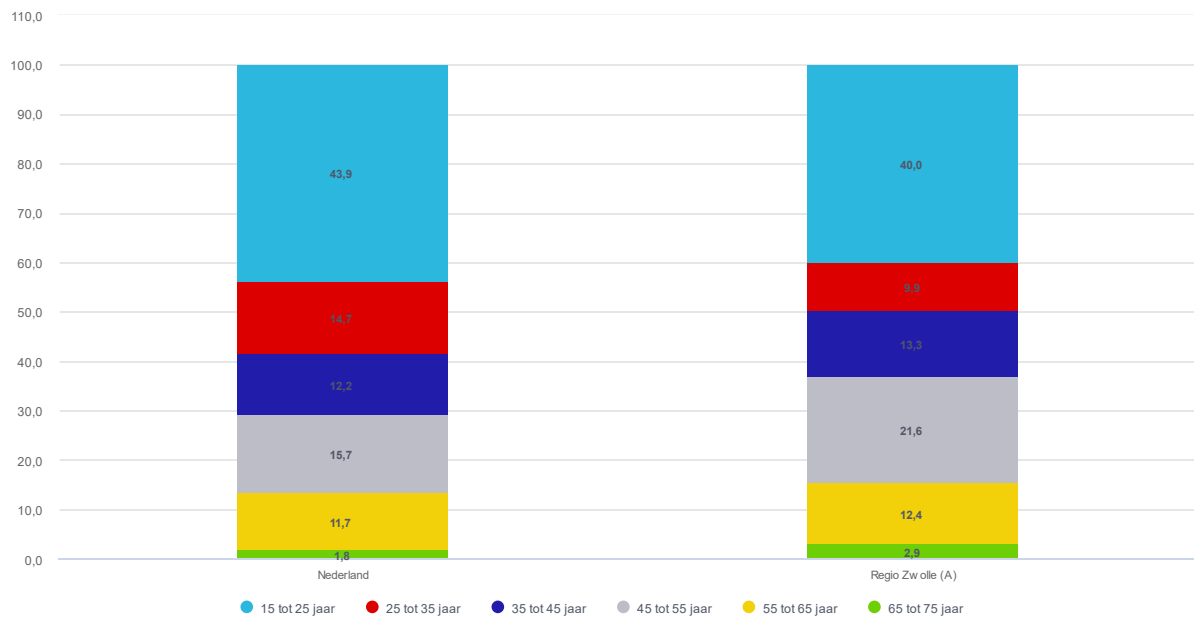

Bron: CBS microdata

Verkoopmedewerkers detailhandel vormen met zo'n 12.000 werkenden de grootste beroepsgroep binnen Agro en food in arbeidsmarktregio Zwolle. Op de tweede en plek staan de *laders, lossers en vakkenvullers*, met 7.000 werkenden, en *veetelers*, met zo'n 5.000 werkenden. Het aantal werkenden nam t.o.v. 2018 voor deze beroepsgroepen iets toe. Ook bij de *callcentermedewerkers outbound en overige verkopers* en *keukenhulpen* nam het aantal werkenden toe. De overige beroepsgroepen lieten een daling zien.

Aan de samenstelling van deze beroepsgroepen is af te lezen dat Agro & food een relatief brede sector is. Van landbouwers en veetelers tot en met de verkoopmedewerkers die de klant in de supermarkt helpen, en de hele logistieke keten daar tussenin.

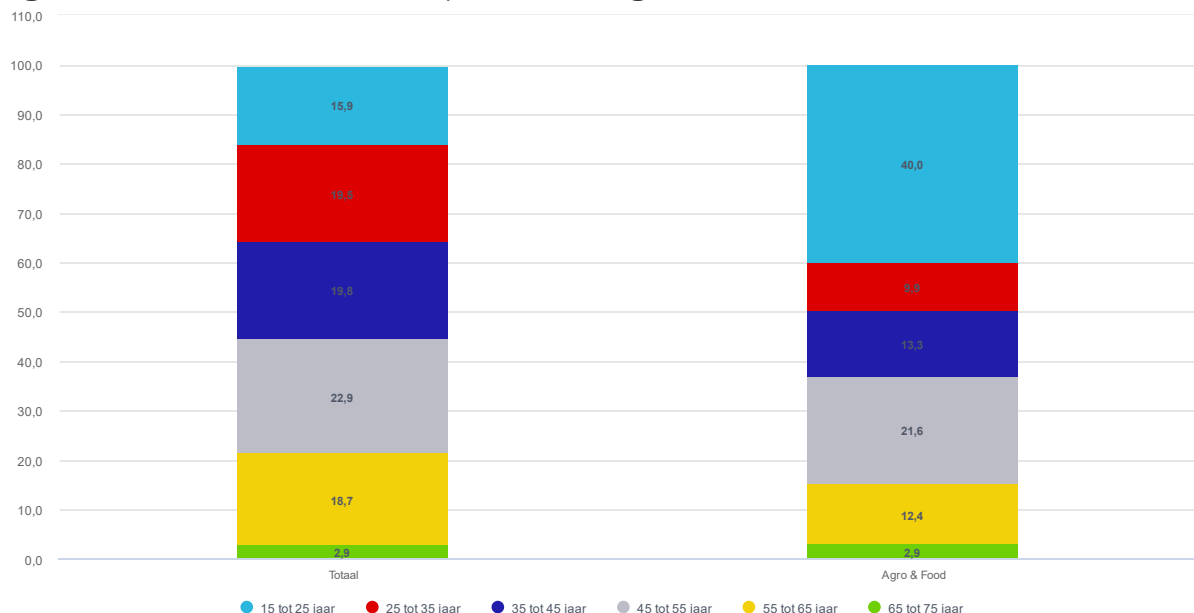
Figuur 3.1 Werkenden in Agro en food naar leeftijd, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

In vergelijking met Nederland is het aandeel werkenden naar leeftijdsgroep in arbeidsmarktregio Zwolle gemiddeld iets ouder. 37% procent van alle werkenden in de sector Agro en food is in arbeidsmarktregio Zwolle 45 jaar of ouder, tegen 29% landelijk. 15% is ouder dan 55, en 3% is ouder dan de traditioneel pensioengerechtigde leeftijd van 65. Het aandeel werkenden jonger dan 35 is in arbeidsmarktregio Zwolle met 50 % juist relatief klein, t.o.v. bijna 60% landelijk.

Figuur 3.2 Werkenden naar leeftijd, totaal en Agro en food, 2019

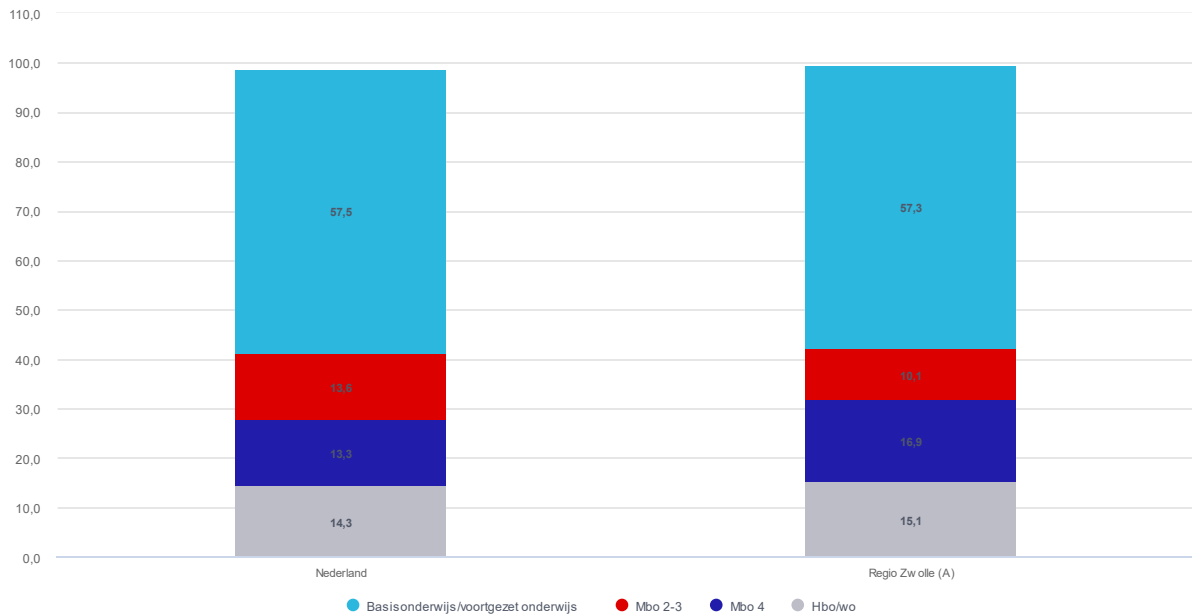

Bron: CBS microdata

Ten opzichte van het totaal van alle sectoren, is in arbeidsmarktregio Zwolle de sector Agro en food relatief erg jong. Het jongste cohort is meer dan twee keer zo groot in deze sector dan in alle sectoren samen. 40% van alle werkenden in de sector is jonger dan 25 jaar, terwijl dit

gemiddeld maar 17% is. 37% is ouder dan 45 jaar voor deze sector, terwijl dit voor alle sectoren 45% is. Een relatief zeer jonge sector dus, maar t.o.v. de hele sector in Nederland gemiddeld net wat ouder.

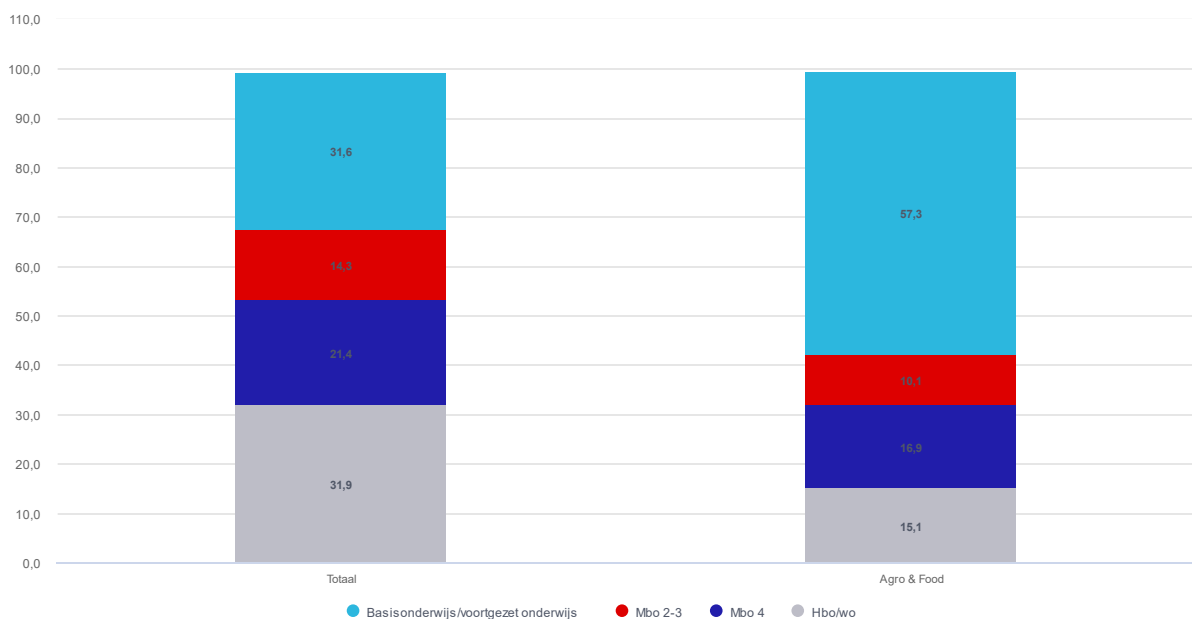
Figuur 4.1 Werkenden in Agro en food naar opleidingsniveau, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

Het aandeel werkenden in arbeidsmarktregio Zwolle, naar opleidingsniveau is erg vergelijkbaar met dat van Nederland. Werkenden in arbeidsmarktregio Zwolle zijn iets hoger opgeleid – met name het aandeel werkenden op mbo-4 niveau is wat hoger dan Nederland gemiddeld.

Figuur 4.2 Werkenden naar opleidingsniveau, totaal en Agro en food, 2019

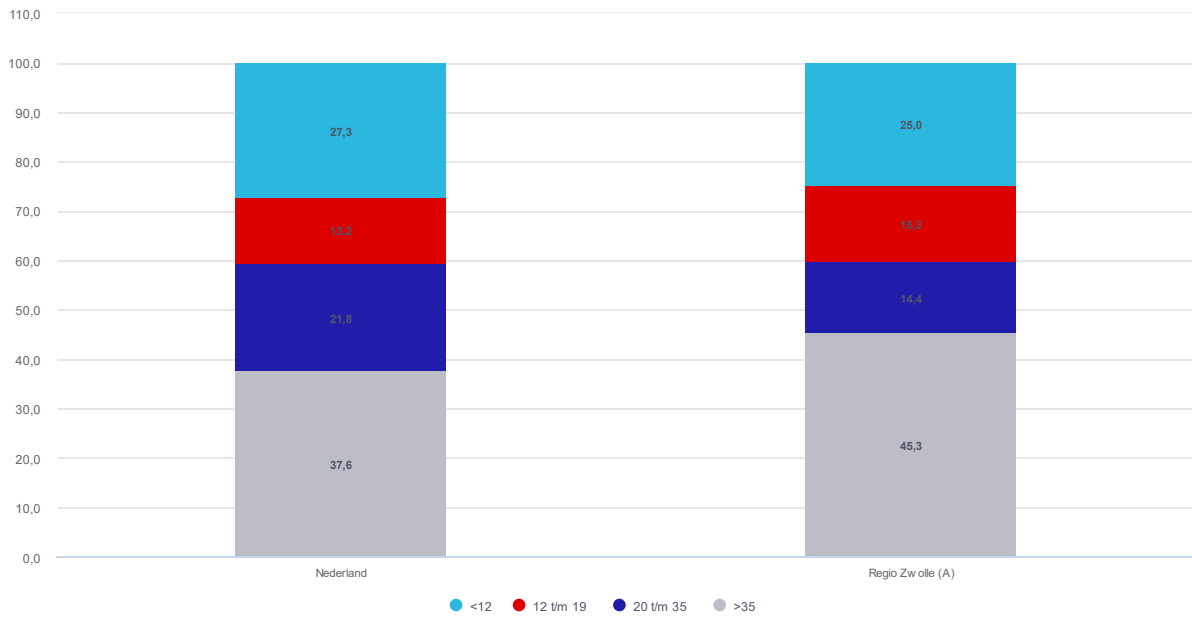

Bron: CBS microdata

Opmerkelijk is dat ten opzichte van andere sectoren een zeer hoog aandeel, 57%, van alle werkenden (nog) geen startkwalificatie (mbo2 >) heeft behaald. Dit kan samenhangen met bijvoorbeeld het hoge aandeel relatief jonge winkel- en horecamedewerkers in de sector (zie figuur 3). Het aandeel hoger opgeleiden in de sector is minder dan de helft (15%) van wat gebruikelijk is in andere sectoren (32%).

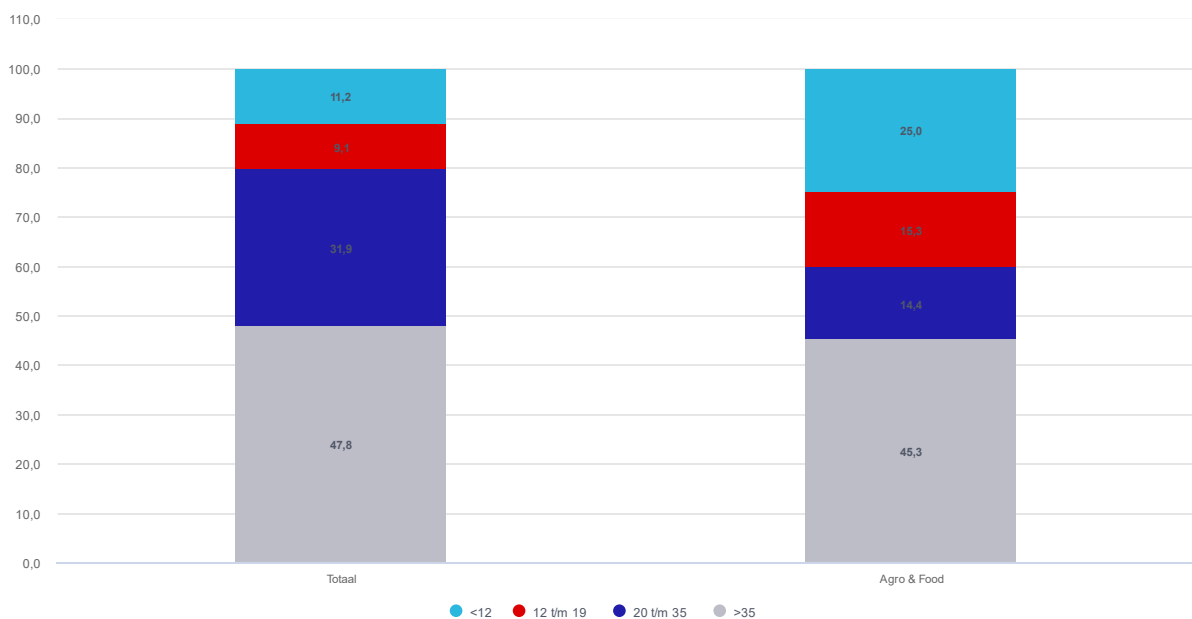
Figuur 5.1 Werkenden in Agro en food naar dienstverband (uren per week), arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

De verdeling van het aantal werkenden naar dienstverband in arbeidsmarktregio Zwolle komt redelijk overeen met die van Nederland. In Zwolle zijn er relatief wat meer werkenden met een fulltime dienstverband: 45% t.o.v. 37%.

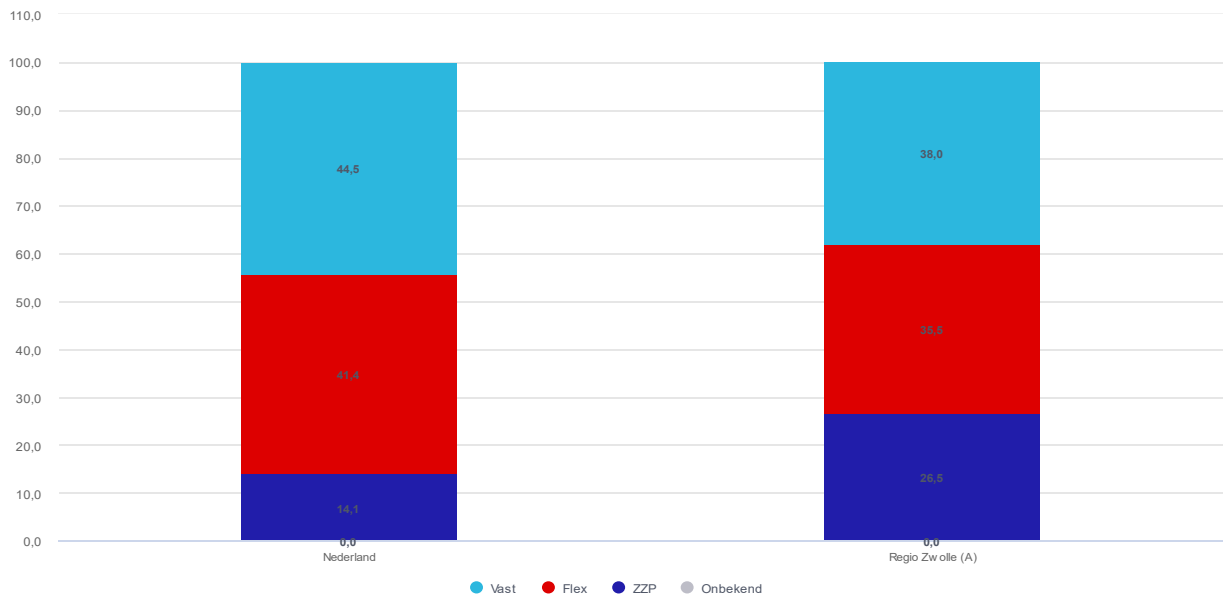
Figuur 5.2 Werkenden naar dienstverband (uren per week), totaal en Agro food, 2019

Bron: CBS microdata

Ten opzichte van andere sectoren komen in de Agro & food sector dienstverbanden in deeltijd van 20 t/m 35 uur minder vaak voor. Dit geldt zowel voor arbeidsmarktregio Zwolle als voor Nederland gemiddeld. Vooral de contracten van 19 uur of minder komen relatief veel voor in Agro en food. De sector draait dus enerzijds op een grote vast kern van fulltimers, aangevuld met een relatief omvangrijke groep werknemers met een beperkt dienstverband.

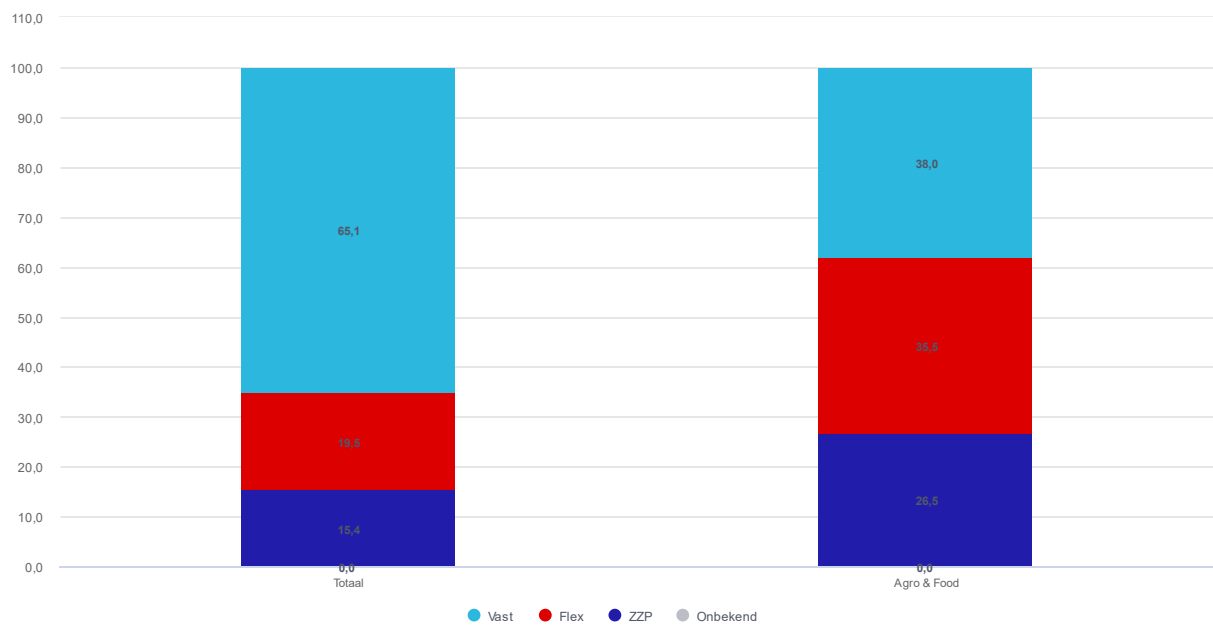
Figuur 6.1 Werkenden in Agro en food naar type contract, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2019

Bron: CBS microdata

In vergelijking met Nederland zijn er in arbeidsmarktregio Zwolle, in Agro en food, bijna dubbel zo veel ZPP'ers: 27% ten opzichte van 14%. Het aandeel flexcontracten is met 36% iets kleiner dan het landelijk gemiddelde van 41%. Vaste contracten komen minder voor in arbeidsmarktregio Zwolle (38%) in vergelijking met Nederland (45%).

Figuur 6.2 Werkenden naar type contract, totaal en Agro en food, 2019

Bron: CBS microdata

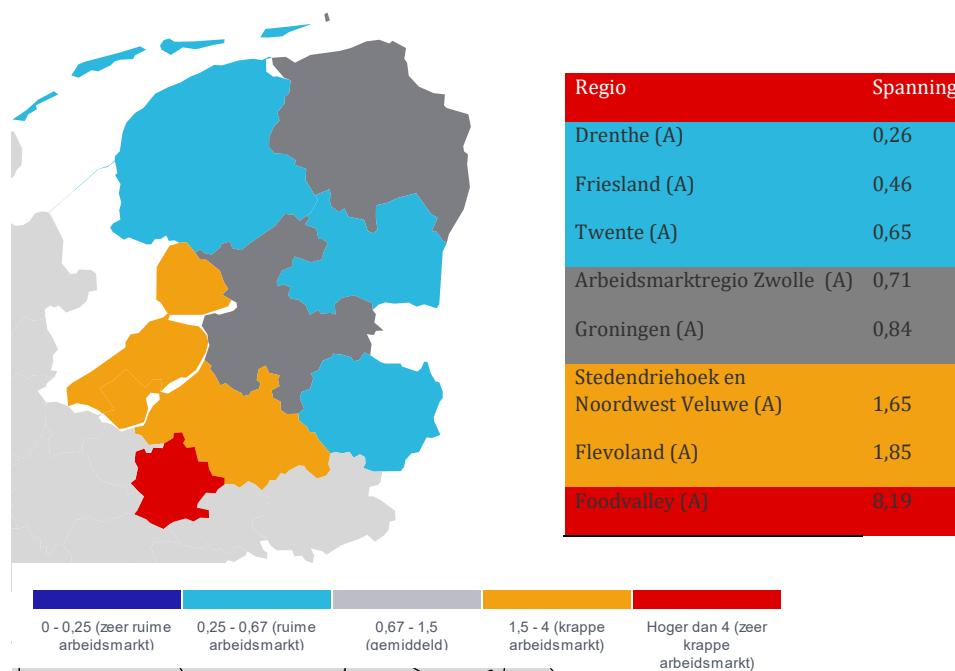
In vergelijking met andere sectoren in arbeidsmarktregio Zwolle , kent Agro en food een veel groter aandeel flexibele contracten (38% vs. 20%) en ZZP'ers (27% vs. 15%), maar juist een kleiner aandeel vaste contracten (31% vs. 65%). Dit zal samenhangen met het relatief grote aandeel werkenden met een dienstverband van minder dan 20 uur. Deze verschillen zijn relatief wat groter dan de verschillen tussen arbeidsmarktregio Zwolle en de landelijke situatie.

ARBEIDSMARKTSPANNING

In deze paragraaf beschrijven we de ontwikkeling van de arbeidsmarktspanning naar regio, beroepsklasse en beroepsgroep in de Agro en foodsector. De arbeidsmarkt voor Agro en food is in arbeidsmarktregio Zwolle gemiddeld.

Drenthe, Friesland en Twente kampen met een ruime arbeidsmarkt. In Stedendriehoek en Noordwest Veluwe en Flevoland is de arbeidsmarkt in Agro en food juist krap, in Foodvalley zelfs zeer krap. Groningen heeft net als arbeidsmarktregio Zwolle een arbeidsmarkt die in balans is (gemiddelde arbeidsmarktspanning)³.

Figuur 7 Spanningsindicator Agro en food, 2020 kwartaal 1

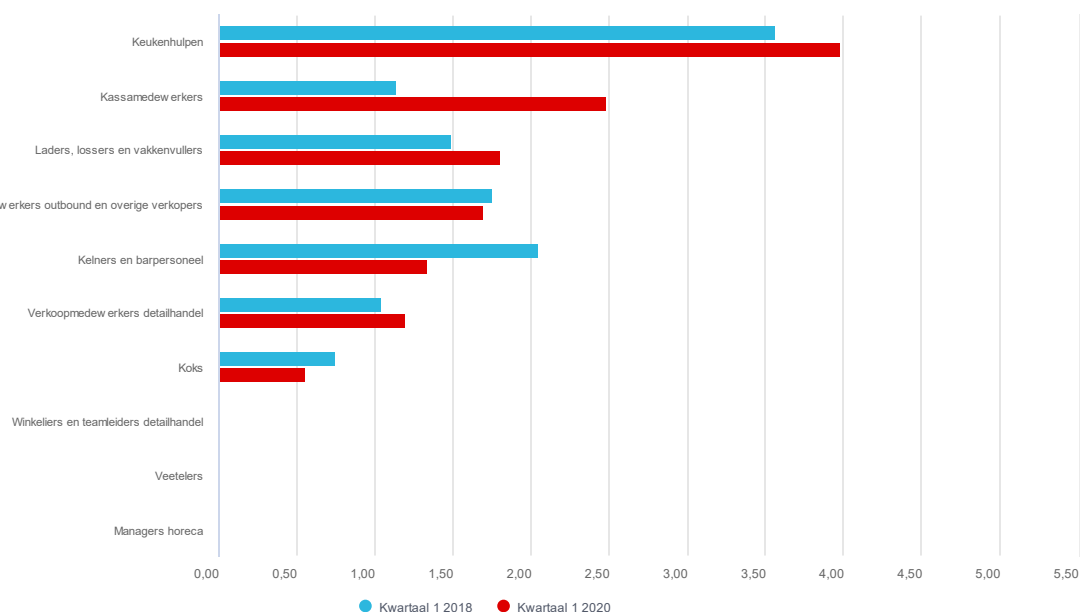
Bron: UWV

³ De spanningsindicator in de visualisaties kan een getal geven tussen 0 en oneindig. Hoe hoger het getal, hoe hoger de spanning op de arbeidsmarkt voor werkgevers. Er wordt uitgegaan van een indeling in vijf categorieën: zeer ruim, ruim, gemiddeld, krap en zeer krap. 0 tot 0,25: zeer ruim, 0,25 tot 0,67: ruim, 0,67 tot 1,5: gemiddeld, 1,5 tot 4,0: krap, 4,0 of meer: zeer krap.

SPANNINGSINDICATOR IN DE SECTOR AGRO EN FOOD

Beroepsgroep	Typering
Keukenhulpen	krap
Kassamedewerkers	krap
Laders, lossers en vakkenvullers	krap
Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers	krap
Kelners en barpersoneel	gemiddeld
Verkoopmedewerkers detailhandel	gemiddeld
Koks	ruim

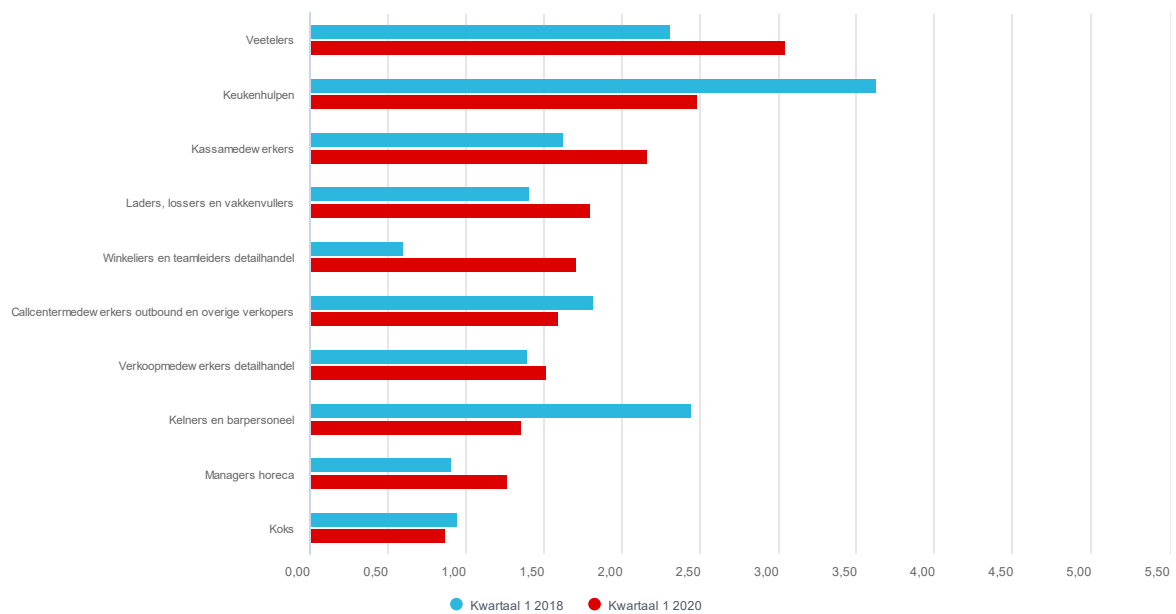
Figuur 8.1 Spanningsindicator naar beroepsgroep, arbeidsmarktregio Zwolle

Bron: UWV

Voor een aantal beroepsgroepen geldt dat de arbeidsmarkt in arbeidsmarktregio Zwolle krap is: *Keukenhulpen, Kassamedewerkers, Laders, lossers en vakkenvullers, en Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers*. Voor de beroepsgroepen *Keukenhulpen, Kassamedewerker, Laders, lossers en vakkenvullers, en Verkoopmedewerkers detailhandel* is de arbeidsspanning toegenomen tussen het eerste kwartaal van 2018 en het eerste kwartaal van 2020. Voor de beroepsgroepen *Callcentermedewerkers outbound en overige verkopers, Kelners en barpersoneel, en Koks* geldt het omgekeerde. Voor de meeste beroepsgroepen is de krapte op de arbeidsmarkt in arbeidsmarktregio Zwolle vergelijkbaar met die van Nederland. Sinds het eerste kwartaal van 2020 neemt door de coronacrisis voor de meeste beroepsgroepen de krapte over de hele linie af. Deze trend zal sterker gelden voor beroepsgroepen in Agro & food die vaak in de horeca werken.

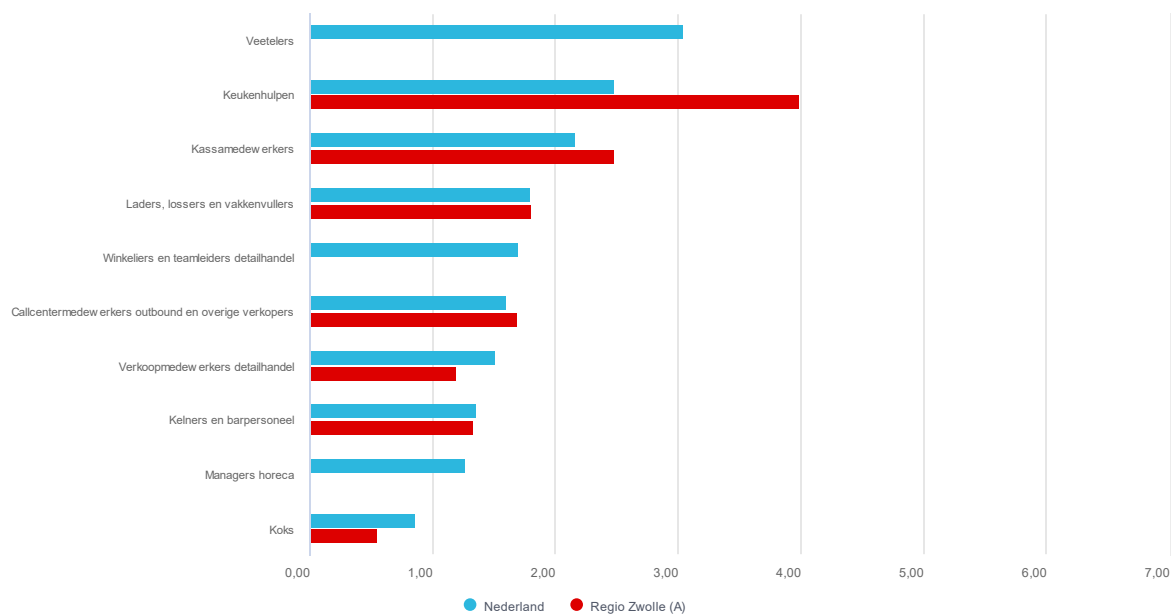
Figuur 8.2 Spanningsindicator naar beroepsgroep, Nederland

Bron: UWV

Op nationaal niveau zien we een soortgelijk beeld, hoewel de verschillen tussen 2018 en 2020 doorgaans minder groot zijn dan in arbeidsmarktregio Zwolle. Dit komt omdat de tekorten voor een bepaalde beroepsgroep in de ene regio (deels) kunnen worden opgevangen met het aanbod van arbeidskrachten uit andere regio's. Dit geldt niet voor *Veetelers*, *Winkeliers en teamleiders detailhandel* en *managers horeca* waarvoor de arbeidsmarktspanning in Nederland juist sterker was dan voor arbeidsmarktregio Zwolle. Voor *keukenhulpen* geldt zelfs een omgekeerd effect: de arbeidsmarktspanning in Nederland is afgenomen, terwijl deze in arbeidsmarktregio Zwolle in dezelfde tijd is toegenomen.

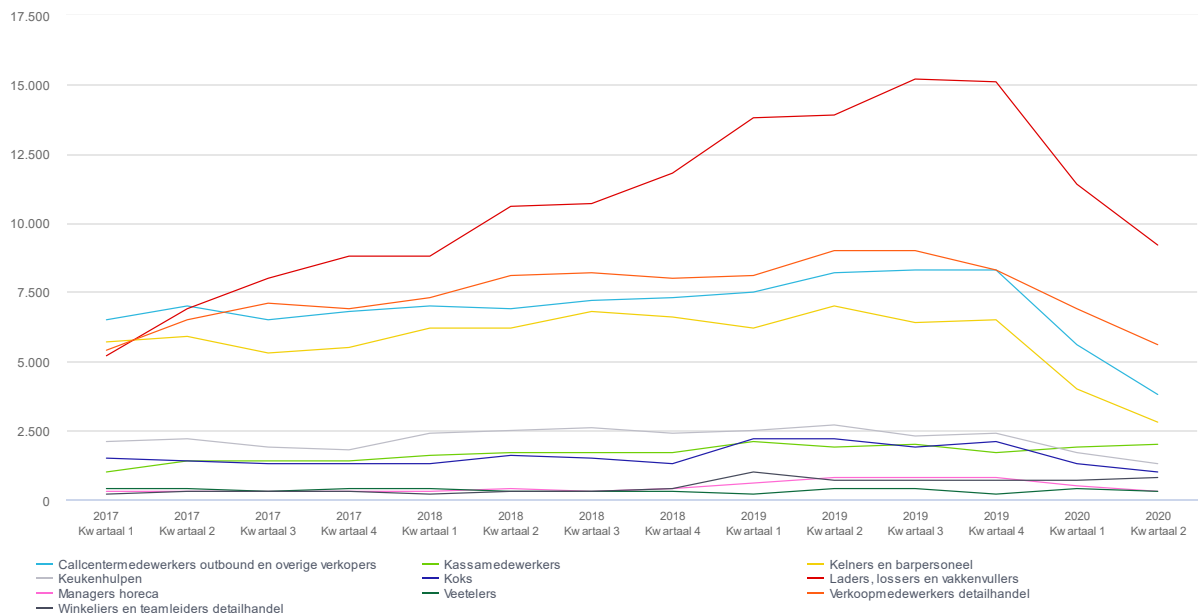
Figuur 8.3 Spanningsindicator naar beroepsgroep, arbeidsmarktregio Zwolle en Nederland, 2020 kwartaal 1

Bron: UWV

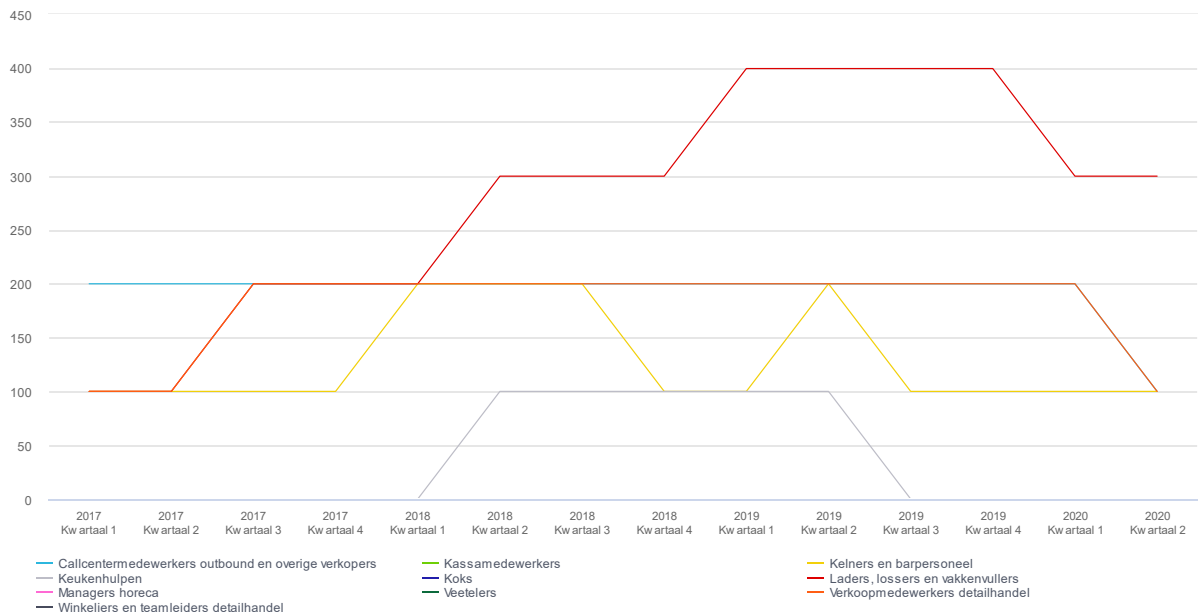
VACATURES IN DE SECTOR AGRO EN FOOD

Figuur 9.1 Openstaande vacatures in Agro en food, Nederland

Bron: UWV

Figuur 9.2 Openstaande vacatures in Agro en food, arbeidsmarktregio Zwolle

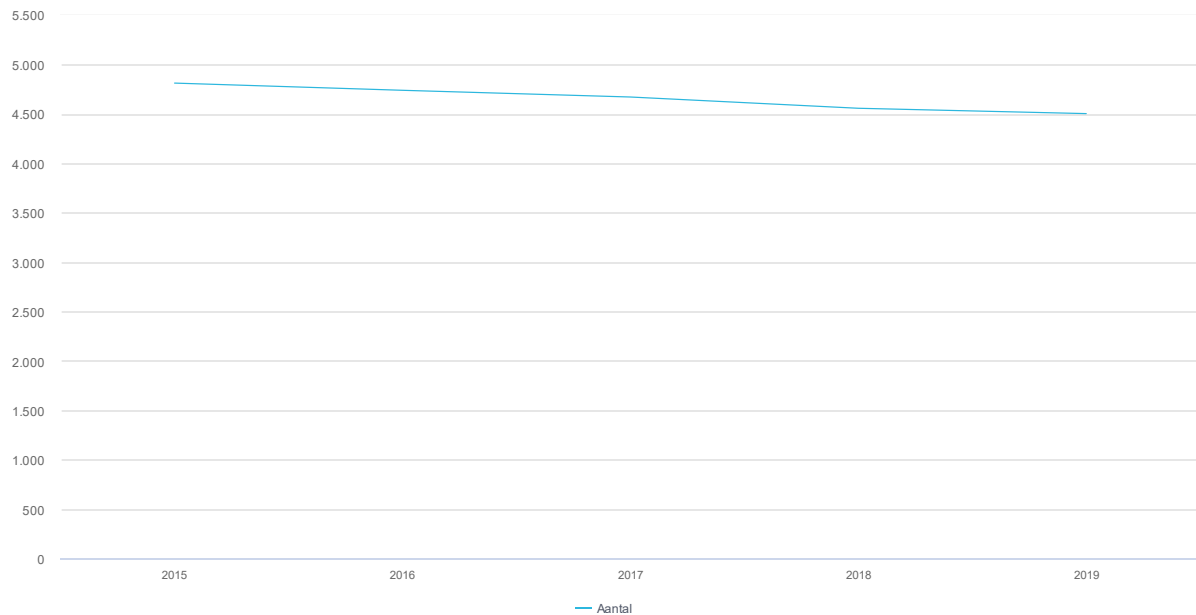

Bron: UWV

De meeste vacatures in het vierde kwartaal van 2019 ontstonden voor de beroepsgroep *laders, lossers en vakkenvullers*. Met meer dan 200 vacatures in arbeidsmarktregio Zwolle was er dubbel zoveel vraag naar werknemers in deze beroepsgroep dan drie jaar eerder, in het eerste kwartaal van 2017. De afname van het aantal vacatures vanaf het eerste kwartaal van 2020 wordt vrijwel volledig veroorzaakt door corona, en zichtbaar in vrijwel alle regio's, sectoren en beroepsgroepen. Hou www.arbeidsmarktinzicht.nl in de gaten voor de meest actuele trend.

DEELNAME OPLEIDINGEN

Figuur 10 Deelnemers mbo-opleidingen in Agro en food in arbeidsmarktregio Zwolle

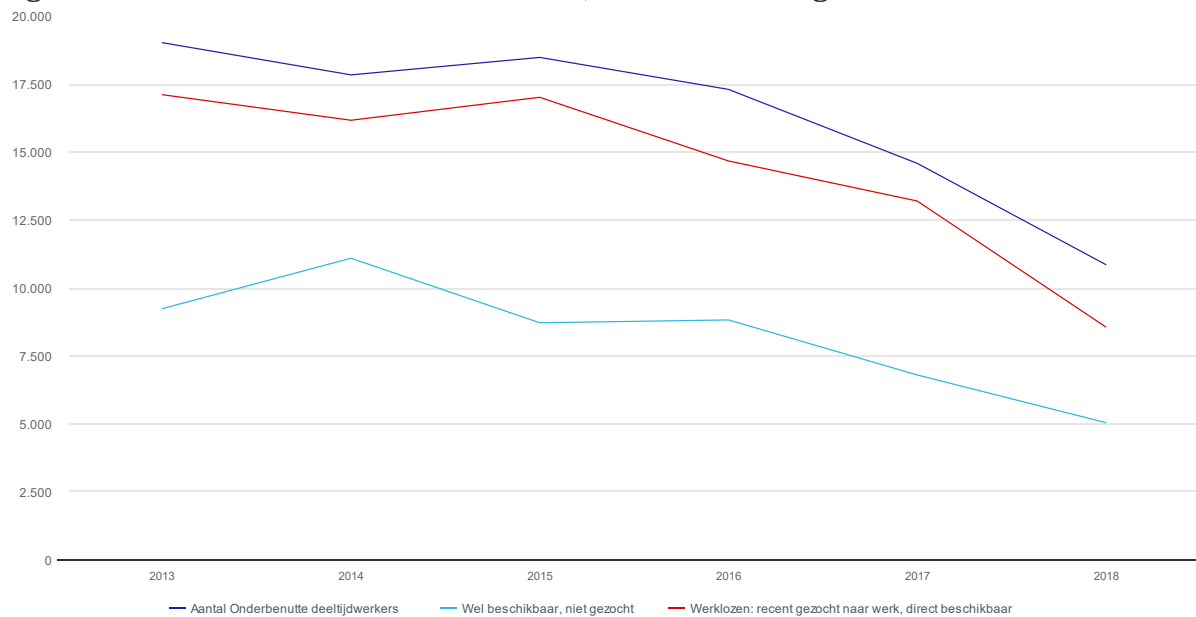
Bron: DUO

Het totaal aantal deelnemers aan mbo-opleidingen in Agro en food is tussen 2015 en 2019 in arbeidsmarktregio Zwolle licht afgenomen van 4.814 naar 4.505. Deltion en Zone college zijn verreweg de grootste aanbieders van mbo-onderwijs voor Agro en food in arbeidsmarktregio Zwolle .

ONBENUT ARBEIDSPOTENTIEEL

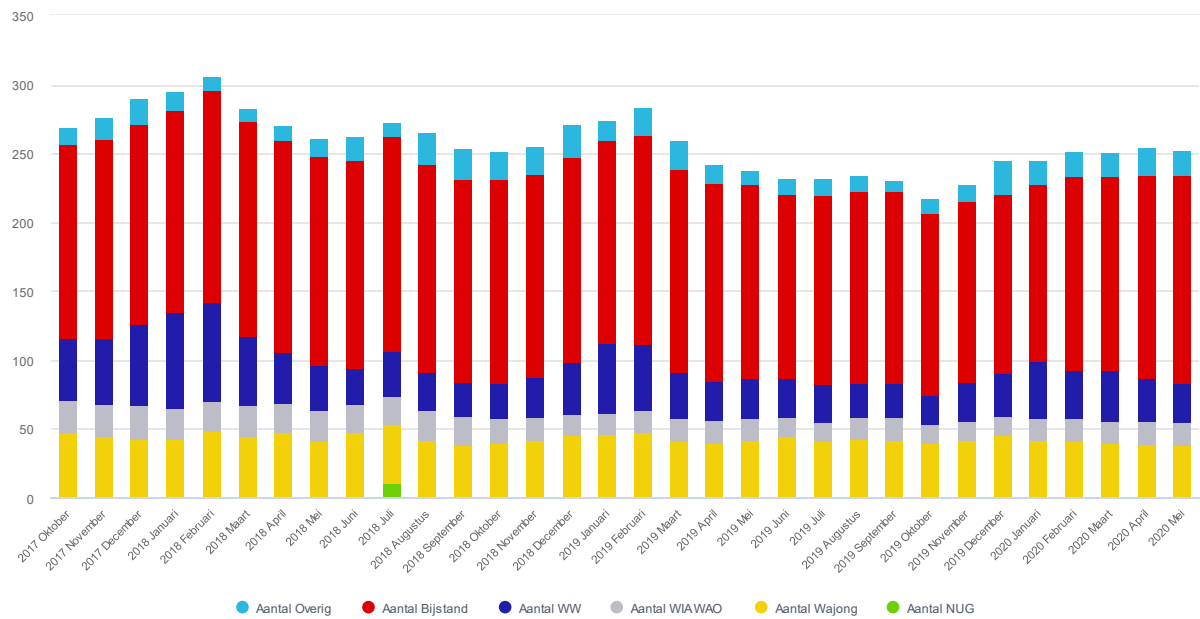
Figuur 11 Personen beschikbaar voor werk, arbeidsmarktregio Zwolle

Bron: CBS microdata

Het aantal mensen in arbeidsmarktregio Zwolle dat beschikbaar is voor werk, neemt sinds 2013 af. Dit geldt met name voor werklozen. Van de personen die geen betaald werk hebben en hiervoor beschikbaar zijn, was in 2018 in arbeidsmarktregio Zwolle 43 procent laag opgeleid, 41 procent middelbaar opgeleid en 16 procent hoogopgeleid. Het is lastig te zeggen hoeveel van deze personen de competenties hebben die nodig zijn om in Agro en food te kunnen werken. Een dergelijke analyse zou mogelijk zijn met bijvoorbeeld www.skillsinzicht.nl.

Figuur 12 Geregistreerde werkzoekenden zonder dienstverband, met achtergrond in agrarische beroepen, arbeidsmarktregio Zwolle

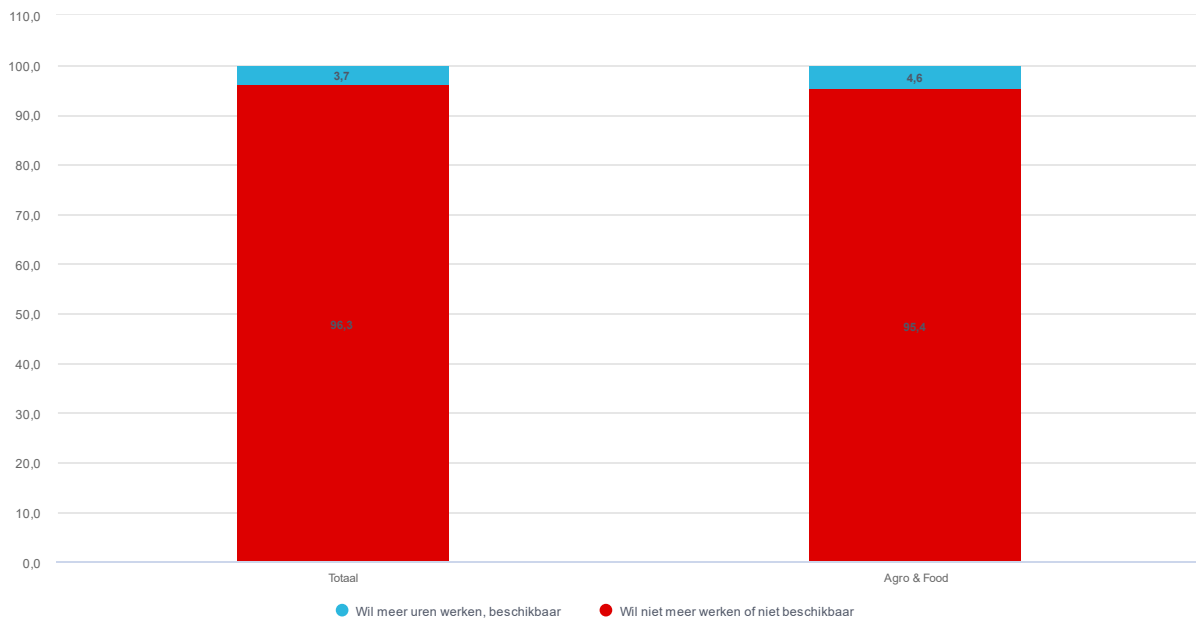

Bron: UWV

In arbeidsmarktregio Zwolle is sinds november 2019 een stijging te zien van het aantal uitkeringen voor mensen met een achtergrond in agrarische beroepen. Deze stijging vlakt echter snel af en het aantal uitkeringen blijft ook in de eerste maanden van de coronacrisis stabiel. Dit komt door het grote eigen vermogen van ondernemers in deze beroepsklasse en steunmaatregelen van de overheid ⁴. De sector Agro en Food is echter breder dan alleen agrarische beroepen en als we terugkijken naar het aantal vacatures voor bijvoorbeeld horecapersoneel en medewerkers in de detailhandel, dan zien we een afname van het aantal vacatures. In dergelijke beroepsgroepen moet dus wel gerekend worden met een toename van het aantal uitkeringen.

⁴ Accountant.nl, Duurzaamheid grotere dreiging voor agrarische sector dan corona: <https://www.accountant.nl/achtergrond/2020/9/duurzaamheid-grotere-dreiging-voor-agrarische-sector-dan-corona/>

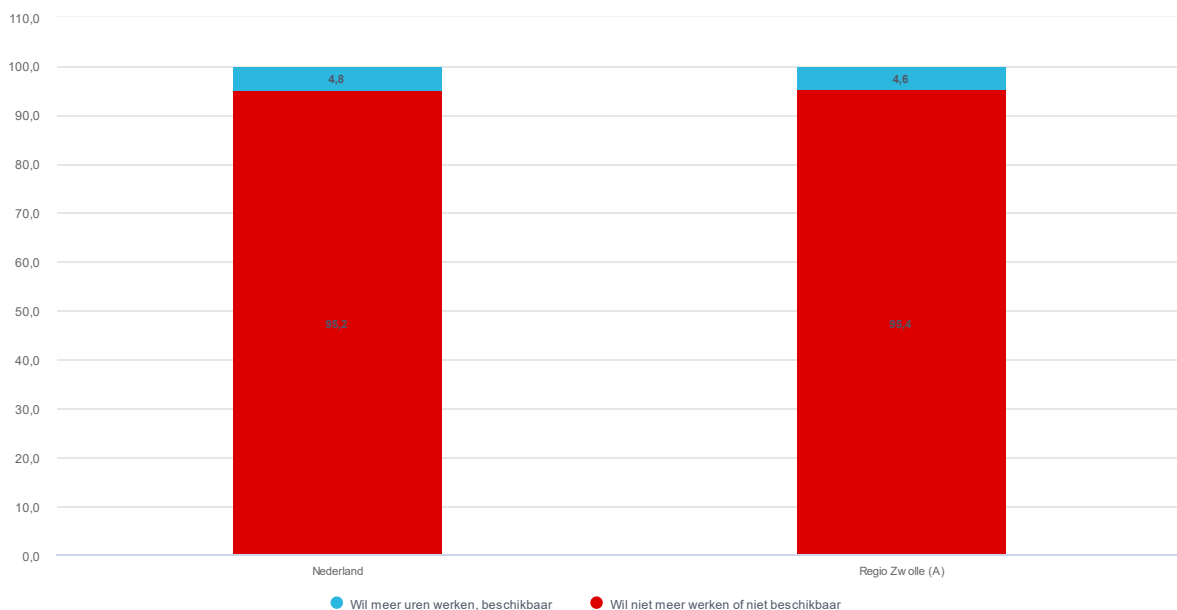
Figuur 13.1 Werkenden, naar wens om meer uren te werken, arbeidsmarktregio Zwolle , totaal en Agro en food, 2019

Bron: CBS microdata

Er is relatief weinig ruimte om personeelstekorten te verhelpen door bestaande werknemers voor meer uren in te zetten. De meeste werkenden (95% - 96%) willen namelijk niet meer uren werken. Dit geldt zowel voor arbeidsmarktregio Zwolle als voor de rest van Nederland, alsook voor de Agro en foodsector en alle sectoren.

Figuur 13.2 Werkenden in Agro en food, naar wens om meer uren te werken, Nederland en arbeidsmarktregio Zwolle , 2019

Bron: CBS microdata

Appendix A – SBI-subsectoren

<i>Naam SBI-subsector</i>	<i>SBI-code</i>
Akker- en/of tuinbouw in combinatie met het fokken en houden van dieren	0150
Behandeling van gewassen na de oogst	0163
Binnenvisserij	0312
Biotechnologisch speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van agrarische producten en processen	72111
Cafés	5630
Dienstverlening voor de akker- en/of tuinbouw	0161
Dienstverlening voor het fokken en houden van dieren	0162
Eventcatering	5621
Fastfoodrestaurants, cafetaria's, ijssalons, eetkramen e.d.	56102
Fokken en houden van edelpelsdieren	01491
Fokken en houden van geiten	01452
Fokken en houden van overige dieren (rest)	01499
Fokken en houden van paarden en ezels	0143
Fokken en houden van schapen	01451
Fokvarkens- en vermeerderingsbedrijven	01461
Gesloten en deels gesloten varkensbedrijven	01463
Gespecialiseerde groothandel in overige grondstoffen en halffabrikaten voor de voedings- en genotmiddelenindustrie (rest)	46389
Gespecialiseerde groothandel in overige voedings- en genotmiddelen (rest)	46383
Gespecialiseerde winkels in overige voedings- en genotmiddelen (rest)	47299
Groothandel in akkerbouwproducten en veevoeder algemeen assortiment	46218
Groothandel in bakkerijgrondstoffen	46384
Groothandel in consumptieaardappelen	46312
Groothandel in dranken (geen zuivel)	4634
Groothandel in eieren	46332
Groothandel in granen	46211
Groothandel in groenten en fruit	46311
Groothandel in hooi, stro en ruwvoeder	46213
Groothandel in huiden en vellen	46241
Groothandel in huisdieren, siervissen, siervogels en wilde dieren	46232
Groothandel in koffie, thee, cacao en specerijen (geen ruwe)	4637
Groothandel in landbouwmachines, werktuigen en tractoren	4661
Groothandel in leer en halffabrikaten van leer	46242
Groothandel in levend vee	46231
Groothandel in machines voor de voedings- en genotmiddelenindustrie	46682
Groothandel in meng- en krachtvoeder	46214
Groothandel in overige akkerbouwproducten	46219
Groothandel in ruwe plantaardige en dierlijke oliën en vetten en oliehoudende grondstoffen	46216
Groothandel in snacks	46381
Groothandel in suiker, chocolade en suikerwerk	4636
Groothandel in veevoeder (geen ruw-, meng- en krachtvoeder)	46215

Groothandel in vis, schaal- en weekdieren	46382
Groothandel in vlees en vleeswaren en in wild en gevogelte (niet levend)	4632
Groothandel in voedings- en genotmiddelen algemeen assortiment	4639
Groothandel in zaden, pootgoed en peulvruchten	46212
Groothandel in zuivelproducten en spijsoliën en -vetten	46331
Handelsbemiddeling in landbouwproducten, levende dieren en grondstoffen voor textiel en voedingsmiddelen	4611
Houden van melkvee	01411
Houden van vleeskalveren	01421
Jacht	0170
Kantines en contractcatering	5629
Kweken van zeevis en -schaaldieren	0321
Kweken van zoetwatervis en -schaaldieren	0322
Markthandel in aardappelen, groenten en fruit	47811
Markthandel in overige voedings- en genotmiddelen	47819
Opfokken en/of houden van leghennen	01471
Opfokken en/of houden van ouderdieren van leghennen en vleeskuikens	01473
Opfokken en/of houden van overig pluimvee	01479
Opfokken en/of houden van vleeskuikens	01472
Opfokken van jongvee voor de melkveehouderij	01412
Overige vleesveehouderij en zoogkoeienbedrijven	01422
Pluimveeslachterijen	1012
Restaurants	56101
Slachterijen (geen pluimvee)	1011
Speur- en ontwikkelingswerk op het gebied van landbouw en visserij (niet biotechnologisch)	72191
Supermarkten en dergelijke winkels met een algemeen assortiment voedings- en genotmiddelen	4711
Teelt van aardappels en overige wortel- en knolgewassen	01134
Teelt van granen, peulvruchten en oliehoudende zaden	0111
Teelt van groenten in de volle grond	01131
Teelt van groenten onder glas	01132
Teelt van paddenstoelen	01133
Vervaardiging van aardappelproducten	1031
Vervaardiging van beschuit en koekjes en ander houdbaar banketbakkerswerk	1072
Vervaardiging van bier	1105
Vervaardiging van brood en vers banketbakkerswerk	1071
Vervaardiging van chocolade en suikerwerk	10822
Vervaardiging van cider en van overige vruchtenwijnen	1103
Vervaardiging van consumptie-ijs	1052
Vervaardiging van deegwaren	1073
Vervaardiging van frisdranken; productie van mineraalwater en overig gebotteld water	1107
Vervaardiging van gehomogeniseerde voedingspreparaten en dieetvoeding	1086
Vervaardiging van kant-en-klaarmaaltijden en snacks	1085
Vervaardiging van kunstmeststoffen en stikstofverbindingen	2015
Vervaardiging van machines en werktuigen voor de land- en bosbouw	2830

Vervaardiging van machines voor de productie van voedings- en genotmiddelen	2893
Vervaardiging van meel (geen zetmeel)	1061
Vervaardiging van overige niet-gedistilleerde gegiste dranken	1104
Vervaardiging van overige voedingsmiddelen (rest)	1089
Vervaardiging van specerijen, sauzen en kruiden; zoutaffinage	1084
Vervaardiging van sterk alcoholische dranken door distilleren, rectificeren en mengen	1101
Vervaardiging van suiker	1081
Vervaardiging van veevoeders	1091
Vervaardiging van verdelingsmiddelen en overige landbouwchemicaliën	2020
Vervaardiging van voeders voor huisdieren	1092
Vervaardiging van wijn uit druiven	1102
Vervaardiging van zetmeel en zetmeelproducten	1062
Vervaardiging van zuivelproducten (geen consumptie-ijs)	1051
Verwerking van groente en fruit (niet tot sap en maaltijden)	1039
Verwerking van koffie en thee	1083
Visverwerking	1020
Vleesvarkensbedrijven	01462
Vleesverwerking (niet tot maaltijden)	1013
Winkels in aardappelen, groenten en fruit	4721
Winkels in brood en banket	47241
Winkels in buitenlandse voedingsmiddelen	47293
Winkels in chocolade en suikerwerk	47242
Winkels in dranken	4725
Winkels in kaas	47291
Winkels in natuurvoeding en reformartikelen	47292
Winkels in vis	4723
Winkels in vlees en vleeswaren	47221
Winkels in wild en gevogelte	47222
Zee- en kustvisserij	0311

ETIL RESEARCH GROUP

ArbeidsmarktInZicht.nl